

NOMADI MARGINE

Međunarodni znanstveni skup
Budimpešta, 24. ožujak 2010.

Szerkesztette
Lukács István

A szerkesztő munkatársai
Dudás Előd
Mann Jolán

ELTE BTK
Szláv Filológiai Tanszék
Budapest, 2019

A konferenciakötet megjelentetését támogatták
Budapest Főváros XV. kerületi Horvát Önkormányzat
Ferencvárosi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat
Kőbányai Horvát Önkormányzat
Lipótvárosi Horvát Önkormányzat
XIII. Kerületi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat
Zuglói Horvátok Önkormányzata

SZAKMAI LEKTOROK

Medve Zoltán

Virág Zoltán

MŰSZAKI SZERKESZTŐ ÉS TÖRDELŐ

Janiec-Nyitrai Agnieszka

© Szerzők, szerkesztő

Kiadja az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszéke
Felelős kiadó a Szláv Filológiai Tanszék vezetője

Sorozatszerkesztő Lukács István

A borítót tervezte Sellyei Tamás Ottó

Nyomdai kivitelezés Robinco Kft

ISSN 1789-3976 ISBN 978-963-489-082-9

TARTALOM

Stjepan LUKAČ	
Uvodna riječ	9
Katja BAKIJA	
Marko Bruerović (Marc Bruère Desrivaux) pjesnik i diplomat	11
Mario BEREČIĆ	
Novi početak – obnovljeno izdavaštvo na hrvatskom jeziku u Baji	21
Mirta BIJUKOVIĆ MARŠIĆ	
Izgubljene na margini	29
Timea BOCKOVAC	
Vulgarizmi u hrvatskom i mađarskom jeziku nekada i danas	37
Branka BRLENIĆ-VUJIĆ	
Nomadi margine – avangarda u Hrvatskoj i Mađarskoj (popunjavanje mozaika)	49
Franciska ČURKOVIĆ-MAJOR	
Karlovac 1918. Tragom jednog romana Gyule Somogyváryja	71
Aleksandra ĐURIĆ	
Trubarovi imaginarni čitatelji. Problem autorske knjižne posvete u protestantskoj literaturi 16. stoljeća	97
Előd DUDÁS	
Mađarski jezični utjecaj u <i>Prekomurskoj pjesmarici</i>	113

Loretana FARKAŠ

Slavonska grafija u prvoj polovici 18. stoljeća 121

Šandor HORVAT

Arhaične molitve kod Hrvata u Mađarskoj 153

Tatjana ILEŠ

Tko je Antigona iz Dežmanove? 183

Sanja JUKIĆ

Fotostilistika pjesničkoga teksta – studium i punctum
fototekstova Milorada Stojića 191

Orsolya KÁLECZ-SIMON

Vlast, fantastika i utopija. Dodirne točke hrvatske i mađarske fantastične književnosti u 20. stoljeću 199

Marica KANIŽAI

Zamjena osobnih imena pomurskih Hrvata i zamjena jezika 219

Tomislav KREKIĆ

Preporodni pokušaji među bačkim i gradišćanskim Hrvatima 231

István LADÁNYI

Zaboravljen na međuprostoru / u međuvremenu. Ervin Šinko / Sinkó Ervin 237

Stjepan LUKAČ

Jeznična subverzija kao prag postmoderne? (Ludističko-znanstveni ili znanstveno-ludistički eksperiment).....245

Jolán MANN

Enver Čolaković – prešućeni pisac i prevoditelj mađarske književnosti 253

Ivan MARKOVIĆ	
Hrvatski <i>Dvandva</i>	279
Anđelko MRKONJIĆ	
Ivan Mesner – iz margine u marginu	297
István NYOMÁRKAY	
Mađarski jezični utjecaji u hrvatskom prijevodu Verbecijeva Tripartituma	309
Tatjana PIŠKOVIĆ	
Rubna područja rodne kolebljivosti u hrvatskome jeziku	319
Goran REM	
Margina centra, donatologija	331
Helena SABLJIĆ TOMIĆ	
Žene i margina	341
Marko SAMARDŽIJA	
O jednom zaboravljenom prijedlogu „Kod reforme hrvatskoga pravopisa”	351
Krešimir ŠIMIĆ	
Funeralno pjesništvo Mavra Vetranovića	363
Anđelka TUTEK	
Gradišćanski anonimni zapis <i>Aleksander – Julijana Kreporna</i> na gradišćanskohrvatskoj pozornici	377
Nikola TUTEK	
Antun Karagić – Bunjevac što zasja između dva utamničenja (Svjedočenja iz časopisa <i>Danica</i> izdanih prije drugog svjetskog rata)	387

Alojzija TVORIĆ

Stilske posebnosti molitvi u molitveniku *Putni tovaruš*
Ane Katarine Frankopan Zrinski 401

Tina VARGA OSWALD

Središte na rubu – mađarska i hrvatska avangardna lirika (književno-povijesni okvir) 417

István VIG

O partikulama 437

Petar VUKOVIĆ

Dijalektalno pjesništvo u bačkih Bunjevaca 449

O partikulama

ISTVÁN VIG

Sveučilište Loránda Eötvösa u Budimpešti
vigistvan@yahoo.com

Summary: The determination of particles by Croatian linguistic literature is based on morphological and semantic points of view. The determinations largely vary, in which controversial approaches and concepts mingle with each other. Present article, which has adopted the principles of dependency grammar, breaks away from the practice which had prevailed before. Hereby particles are determined by their place and function in the sentence, which are followed by their morphological and semantic descriptions. In accordance with these criteria, three different types of particles with their respective sub-groups have been identified.

Keywords: Croatian descriptive grammar, dependency grammar, parts of speech, particles

1. Definicija čestica ili partikula zasniva se u gramatikama hrvatskog jezika pretežito na morfološkim i semantičkim kriterijima. One se slažu u tome da su čestice nepromjenljive riječi. Što se tiče semantičkog aspekta, Silić i Pranjković govore o izražavanju nijanse značenja pridjeva, priloga, zamjenica i o načinu ostvarivanja sadržaja rečenice. (Silić & Pranjković 2005: 40) Osim toga, nemaju samostalno značenje. Pavešić, Težak i Babić kažu da čestice imaju ulogu u isticanju ili davanju drugačijega značenja pojedinim riječima i služe za subjektivno-modalnu ocjenu rečenice kao cjeline (Pavešić, Težak & Babić 1991: 734). U vezi s česticama koje imaju potonju ulogu spominje se da sintaktički ne pripadaju rečenici. Takve su riječi npr. *da, ne, dabome, nesumnjivo, vjerojatno*, itd. (Pavešić, Težak & Babić 1991: 737). Prema Ragužu partikule modificiraju značenje riječi ili čitava iskaza; imaju neke gramatičke funkcije i obično izražavaju stav govornika (Raguž 1997: 277).

Definicije semantičkog tipa su nepotpune, jer ne mogu zadovoljiti kriterije određivanja vrsta riječi. Naime, i pridjevi i prilozi modificiraju značenje imenica i glagola te s time ne razlikuju dovoljno od drugih vrsta riječi.

Neke gramatike pružaju više-manje drugačiju definiciju. Barić et al. ističu da čestice iskazuju stav govornika s obzirom na njegovo znanje, želje i osjećanja (Barić et al. 1997: 282). Dodaju još i to da one nisu dio rečenice nego su izvan nje, npr. *dosta, gotovo, istina, možda, vjerojatno*, itd. Teško je prihvatiti ovaj stav. Dok se s jedne strane riječi kao npr. *ne* u rečenici *Ne, nije došao* nalazi izvan rečenice, *vjerojatno*, s druge strane, dio je rečenice, usp. rečenicu *Vjerojatno je došao*.

Zanimljivo je da Silić i Pranjković ponovo definiraju čestice u poglavlju o sintaksi (Silić & Pranjković 2005: 153). U definiciji ističu da se česticama izražava stav govornika prema sadržaju cijeloga iskaza ili prema njegovu dijelu.

Kunzmann-Müller daje opširniju definiciju čestica u kojoj se nalaze, osim semantičkih, i drugi kriteriji. Čestice nisu rečenični dijelovi (usp. Barić et al. 1997: 398); sintaktički i semantički odnose se na rečenične dijelove ili na rečenice određujući njihovo značenje; obično ne modificiraju vrijednost istine rečenice; fonetski nisu naslonjenice (Kunzmann-Müller 1999: 196).

2. Pri podjeli čestica neke gramatike jednostavno opisuju tipove rečenica u kojima partikule dolaze (Pavešić, Težak & Babić 1991: 735–737; Raguž 1997: 277–286). No neke gramatike spominju i podvrste.

Pavešić, Težak i Babić ubrajaju neke riječi kao npr. *kako, pošto, samo, stoga, zašto, zato, već* i u veznike i u čestice (Pavešić, Težak & Babić 1991: 733, 737). Time utvrđuju da u hrvatskom jeziku postoje riječi koje mogu istodobno pripadati dvjema ili više vrsta riječi. Neovisno o tome da se mi ne slažemo s koncepcijom morfološke dvostrukosti ili višestrukosti riječi, iznenađuje činjenica da to ne spominju autori u teorijskom dijelu njihovog rada.

Morfološka dvostrukost u vezi s nekim riječima kao *neobično, ozbiljno, savršeno* očituje se i u gramatici Silića i Pranjkovića (Silić & Pranjković 2005: 40). Autori kažu da takve riječi mogu imati ulogu priloga uz glagole i funkciju čestica, npr. u rečenicama *On je neobično miran* (*neobično* 'izvanredno' – čestica); *On se ponaša neobično* ('na neobičan način' – prilog).

Barić et al. u čestice ubrajaju i poštapalice. Govornici ih upotrebljavaju bez veze s njihovim smislom i pojavljuju se kada se želi dobiti vremena u komunikaciji. Navedene su poštapalice *ovaj, onaj, kaže, vele, dragi moj* itd. (Barić et al. 1997: 282). Ovi izrazi s morfološkog gledišta ne mogu se smatrati elementima istog tipa, jer su zamjenice, glagoli, fraze. Autori u tom slučaju miješaju gramatičku i komunikativnu ulogu izraza. Takvi elementi, naime, djeluju na razini teksta a ne na razini rečenice.

U istoj se gramatici na kraju poglavlja o česticama navode i skupovi riječi i rečenice koje imaju modalnu funkciju. Oni su sljedeći: *tako reći, općenito govoreći, sve u svemu, hoćeš-nećeš, bolje rekavši, kao što znate, oprostite* (Barić et al. 1997: 283). Ovi izrazi po njihovoj modalnoj službi ne mogu se smatrati česticama. Oni su umetnute rečecine (*kao što znate, oprostite, hoćeš-nećeš*), fraze (*sve u svemu*) i konstrukcije slične rečenicama (*tako reći, općenito govoreći, bolje rekavši*) (rečenicama smatramo samo takve konstrukcije u kojima se nalaze finitivni [mijenjani] glagoli [Vig 2008: 246–249]), koje imaju ulogu u sastavljanju teksta.

Barić et al. pak spominju četiri podvrste čestica u sintaktičkom dijelu gramatike (Barić et al. 1997: 444, 447, 450–451). Razlikuju niječnu, upitnu, uskliknu i zahtjevnju česticu.

Silić i Pranjković dijele, također u sintaksi njihove gramatike, čestice na dvije skupine (Silić & Pranjković 2005: 253–258). Podjela se zasniva na njihovom sintaktičkom statusu. Nesamostalnim česticama pripadaju upitne, pojačajne, usporedne, poticajne, jesno-niječne čestice i prezentativi. Samostalne čestice odnose se na čitavu rečenicu i modificiraju njezin sadržaj. To su upitne, jesno-niječne, poticajne čestice, prezentativi i modifikatori. Prema našem mišljenju razliko-

vanje nekih čestica nije dovoljno jasno. Navedeni primjeri za nesamostalne jesno-niječne i poticajne čestice pokazuju da se one upotrebljavaju uvijek samostalno. Ne mogu, dakle, pripadati skupini nesamostalnih čestica.

Kunzmann-Müller pruža semantički koherentnu klasifikaciju čestica razlikujući niječne partikule (Negationspartikel), partikule odgovora (Antwortpartikel), modalne partikule (Modalpartikel) i partikule stupnjevanja (Gradpartikel) (Kunzmann-Müller 1999: 196–200).

3. Dosadašnje definicije čestica u kojima se miješaju i proturječni pristupi i koncepcije su dosta šarolike i nekoherentne. Mi smo uvjereni da se čestice mogu definirati na konzekventniji način pomoću dosljednih kriterija. U sljedećemu bit će riječ o tome.

Za definiciju polazimo od sintaktičkih položaja i funkcija partikula koje slijedi morfološki i semantički opis (klasifikacija) riječi. Ovako smo utvrdili tri skupine čestica: modalne partikule, partikule i ekvivalenti rečenica.

4. Modalne partikule

4.1. Sintaktički opis

Za njihovu definiciju valja usporediti sljedeće rečenice:

1. Oni *točno* dolaze. (prilog)
  2. Oni *vjerojatno* dolaze. (modalna partikula)
- Možemo vidjeti da su čestice s morfološkog aspekta i po njihovom položaju u rečenici slične prilogima. Najjednostavnija su sredstva njihovog razlikovanja od priloga postavljanje pitanja na njih i interpretiranje mogućih odgovora:
3. Oni *vjerojatno* dolaze. – Dolaze li oni? – *Vjerojatno*.
  4. Oni *točno* dolaze. – Dolaze li oni? – **Točno*.
  5. Kako oni dolaze? – *Brzo*. – *Točno*.
  6. Kako oni dolaze? – **Vjerojatno*. – **Nažalost*.

Na rečenično/opće pitanje (koje se odnosi na čitav sadržaj (Raguž 1997: 365) odgovara samo modalna partikula (3.) A

ne prilog (4.). Ali na pojedinačno/pronominalno pitanje (koje se odnosi na sastavnicu rečenice (Raguž 1997: 365) odgovara prilog (5.) a ne modalna partikula (6.). Po tome definicija modalne partikule je sljedeća:

Modalne partikule su riječi koje odgovaraju na rečenično pitanje.

4.1.1. Za razlikovanje modalnih partikula od priloga postoje još i druga sredstva.

4.1.1.1. Rečenica koja sadrži modalnu partikulu često se može pretvoriti u kompleksnu rečenicu (za kompleksnu rečenicu v. [Vig 2008: 284–285]) u kojoj glavna rečenica sadrži modalnu partikulu, dok se sastavnice prvobitne rečenice nalaze u zavisnoj rečenici:

7. Oni dolaze *vjerojatno*. → *Vjerojatno je* da oni dolaze.
8. Oni dolaze *brzo*. → **Brzo je* da oni dolaze. Prilozi (8.) ne mogu se pretvoriti u glavnu rečenicu.

4.1.1.2. Modalne partikule obično ne dolaze u upitnim i zapovijednim rečenicama:

9. Dolaze li oni *brzo / točno*?
10. **Dolaze li oni vjerojatno / nažalost*?
11. Dođite *brzo / točno*!
12. **Dođite vjerojatno / nažalost*!

4.1.1.3. Modalne partikule obično nemaju stupnjevanje dok se prilozi izvedeni od pridjeva stupnjuju:

13. Oni *brže* dolaze.
14. **Oni vjerojatnije* dolaze.

4.1.1.4. Modalne partikule mogu se u rečenici pomaknuti. To znači da se mogu uvrstiti na različita mjesta:

15. *Vjerojatno* sutra dolaze.
16. Sutra dolaze *vjerojatno*.

Prilozi, nasuprot tomu, imaju vezano mjesto u rečenici. U neobilježenom redu riječi nalaze se ispred glagola, dok u obilježenom redu riječi dolaze iza glagola.

4.1.1.5. Modalne se partikule ne niječu, dok se prilozi niječu zajedno s glagolima koje dopunjuju:

17. On nije *dobro* pjevao.
18. *On nije *možda* pjevao.

4.1.1.6. Značenje modalnih partikula odnosi se na sadržaj cijele rečenice (iskaza), dok se značenje priloga referira samo na neke dijelove (sastavnice) rečenice (iskaza).

4.1.2. Morfološki opis

Modalne riječi su nepromjenljive: ne dekliniraju se i nemaju stupnjevanje.

4.1.3. Semantički opis

Izostavljanjem modalne partikule iz rečenice ne mijenja se značenje rečenice. Modalne partikule izražavaju odnos govornika prema sadržaju rečenice (npr. ocjena, ograničenje, očekivanje, itd.). Prema govornikovu ponašanju modalne se partikule dijele na četiri podskupine.

4.1.3.1. Modalne partikule sigurnosti upućuju na sigurno poznavanje nečega: *bez sumnje, naravno, nedvojbeno, nesumnjivo, neosporno, svakako*, itd.

4.1.3.2. Modalne partikule pretpostavke označavaju da je mišljenje govornika u vezi s određenom činjenicom sigurno bliže ili dalje od stvarnosti: *sigurno, možda, vjerojatno*, itd.

4.1.3.3. Modalne partikule distanciranja iskazuju da se govornik ne slaže sa sadržajem rečenice: *navodno, tobože*, itd.

4.1.3.4. Modalne partikule emfaze označavaju da se govornik do izvjesne mjere slaže s činjenicama u rečenici: *nažalost, na sreću, gotovo, skoro, umalo, zamalo, bezmalo, očito, itd.*

5. Partikule

5.1. Sintaktički opis

I za definiciju ostalih partikula valja polaziti od njihovog položaja i uloge u rečenici te postavljanjem pitanja utvrditi razlike u odnosu na modalne partikule.

1. Ti to kažeš *potpuno* jasno.

Kako to kažeš? – *Potpuno* jasno. *Potpuno.

Kažeš to? – *Potpuno jasno. *Potpuno.

Kažeš to *potpuno* jasno? – *Potpuno* jasno.

2. On, *zapravo*, nije kriv.

Što nije on? – Kriv. On nije kriv.

Što nije *zapravo* on? – *Zapravo* kriv. On nije, *zapravo*, kriv.

Tko nije *zapravo* kriv? – On. On nije, *zapravo*, kriv.

Riječi ispisane kurzivom zovu se partikule. Ne odgovaraju ni na rečenična/opća ni na pojedinačna/pronominalna pitanja. Njihova je definicija sljedeća:

Partikule su riječi koje ne odgovaraju na nikakvo pitanje.

Dolaze u odgovoru na rečenično/opće pitanje samo tada, kada se nalaze u samom pitanju. Pitanja upotrebljavaju i Silić-Pranjeković ali samo da bi dokazali nesamostalnost značenja čestica uz pridjeve i priloge: *Ana je vrlo dobra učenica. – Kakva je Ana učenica? Ana radi vrlo dobro. – Kako radi Ana?* (Silić-Pranjeković 2005: 40) Na njihova pojedinačna/pronominalna pitanja odgovori su (*vrlo*) *dobra* odnosno (*vrlo*) *dobro*, ali *vrlo* ni u ovim slučajevima ne može dolaziti samo kao odgovor.

5.2. Morfološki opis

Partikule su nepromjenljive riječi: ne dekliniraju se i nemaju stupnjevanje.

5.3. Semantički opis

Usprkos tome da partikule ne mijenjaju vrijednost istine rečenica ipak, modificiraju do izvjesne mjere sadržaj iskaza. Dije se prema sljedećim kriterijima: a) po načinu modificiranja iskaza (na semantičkoj, odnosno komunikativnoj razini), b) po referiranju na cijelu rečenicu, odnosno članove rečenice i neke riječi. Prema tome, partikule se dijele na četiri podskupine.

5.3.1. Konverzacijske partikule označuju govornikov stav prema sadržaju rečenice. Ne odnose se na članove rečenice nego na glagole i preko njih na cijelu rečenicu. Njihova je glavna funkcija komunikativne a ne semantičke naravi. Prema tome, većina od njih dolazi samo u određenim tipovima rečenica (izjavnim, upitnim, zapovijednim rečenicama) i preko njih se nalaze u vezi s određenim namjerama odnosno radnjama kao npr. zapovijedi, željom, pretnjom, očekivanjem, itd. Partikula *li* dolazi samo u upitnim rečenicama, *neka* se nalazi u zapovijednim rečenicama, itd. Konverzacijske partikule su: *bar*, *barem*, *da li*, *li*, *neka*, *istina*, *uopće*, *zapravo*, itd.

5.3.2. Fokusne partikule ne odnose se na cijele rečenice nego na članove rečenice: *baš*, *čak*, *doista*, *eto*, *evo*, *eno*, *ugotovo*, *i*, *makar*, *jedva*, *samo*, *taman*, *tek*, *upravo*, *uistinu*, *već*, itd.

5.3.3. Partikule stupnjevanja postavljaju neku osobitost na ljestvicu stupnjevanja, odnosno uspoređuju s nekom mjerom. Odnose se samo na pridjeve i priloge: *dosta*, *izvanredno*, *osobito*, *posve*, *potpuno*, *sasma*, *sasvim*, *veoma*, *vrlo*, itd.

5.3.4. Niječne partikule

Za definiciju polazimo od sljedećih rečenica:

1. Danas *ne* radimo.
2. Ova kravata mi se sviđa a *ne* druga.

3. Ništa *nisu* primijetili.

Niječne partikule su riječi kojima govornik demantira sadržaj nekog iskaza. Nijekanje može obuhvaćati cijeli sadržaj rečenice (1.) odnosno neki njezin dio (2.). S obzirom na to da u hrvatskom jeziku postoji dvostruko nijekanje, glagol *biti* ima i posebne niječne oblike (3.). Niječni oblici su: *ne, ni, uopće, nigdje, nikako, nipošto*.

6. Ekvivalenti rečenica

6.1. Sintaktički opis

1. Dolazi li on? – *Da*.

Ekvivalenti rečenica su riječi koje dolaze na mjestu rečenica, same čine iskaz i mogu se zamijeniti rečenicama.

6.1.1. S obzirom da na mjestu rečenica mogu dolaziti i druge riječi treba ih razlikovati od ekvivalenata rečenica.

6.1.1.1. Razlikovanje ekvivalenata rečenica od modalnih partikula:

1. On *možda* dolazi.
2. *Da on dolazi. → *Da*, on dolazi.

Primjeri prikazuju da se modalna partikula (1.) nalazi u rečenici, dio je rečenice, dok se ekvivalent rečenica nalazi izvan nje.

6.1.1.2. Razlikovanje ekvivalenata rečenica od glagolskih oblika u imperativu:

3. Dođi! Dođite!
4. Ti dođi! Vi dođite!

Glagolski oblici u imperativu mogu se uvijek pretvoriti u rečenice u kojima dolazi i dopuna u nominativu (za dopunu u

nominativu koja odgovara subjektu u mnogobrojnim gramatikama, v. Vig 2008: 17, 253–255), ali ekvivalentima rečenica kao *da, ne, aha*, itd. ista se operacija ne može izvršiti.

6.2. Morfološki opis

Ekvivalenti rečenica su nepromjenljive riječi: ne dekliniraju se i nemaju stupnjevanje.

6.3. Semantički opis

Teško je definirati značenje ekvivalenata rečenica jer oni imaju pragmatičko-komunikativnu funkciju koja se razumije samo pomoću konteksta. Prema nekim semantičkim obilježjima ekvivalenti rečenica dijele se na četiri podskupine.

6.3.1. Ekvivalenti rečenica za odgovaranje upotrebljavaju se kao odgovori na rečenična/opća pitanja: *da, e, ne, mhm, pa, dabome, dakako, dašto*, itd.

6.3.2. Ekvivalenti rečenica za iniciranje dolaze na mjestu zapovijednih i upitnih rečenica: *molim, hajde, hajdemo, halo, no?, dakle?, (pa) da?*

6.3.3. Ekvivalenti rečenica za reagiranje reagiraju, odgovaraju na konstatacije odnosno zapovijedi: *molim, hvala, pardon, dobro, evo, eto, eno*.

6.3.4. Uzvici su emfatično obojene reakcije na izrečene ili neizrečene (prošle) događaje: *uh, oh, eh, hej, ej, na*, itd.

7. Čini se kao da neki izrazi, npr. *ne*, pripadaju dvjema vrstama riječi (niječna partikula, ekvivalent rečenica). Ne radi se o tome, jer u ovom slučaju imamo dva homonima: *ne*¹ (niječna partikula) i *ne*² (ekvivalent rečenica).

8. Pomoću sintaktičke analize uspjeli smo koherentno definirati partikule i podijeliti ih na podskupine. Rezultat njiho-

vog opisa je povećao i broj vrsta riječi. Umjesto jedne skupine čestica imamo sada tri: modalne partikule, partikule, ekvivalente rečenica. Ta činjenica, po našem mišljenju, olakšava klasifikaciju i analizu hrvatskih riječi.

LITERATURA

- Barić, Eugenija et al.: *Hrvatska gramatika*. II. promijenjeno izdanje. Zagreb: Školska knjiga. 1987.
- Kunzmann-Müller, Barbara: *Grammatikhandbuch des Kroatischen unter Einschluß des Serbischen*. Neubearbeitete, zweite Auflage. Frankfurt am Main – Berlin – Bern – New York – Paris – Wien: Peter Lang. 1999.
- Pavešić, Slavko, Težak, Stjepko & Babić, Stjepan: Oblici hrvatskoga književnoga jezika (morfologija). In Babić, Stjepan et. al.: *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. Nacrt za gramatiku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Globus. 1991.
- Raguž, Dragutin: *Praktična hrvatska gramatika*. Zagreb: Medicinska naklada. 1997.
- Silić, Josip & Pranjković, Ivo: *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb: Školska knjiga. 2005.
- Vig István: *Horvát nyelvtan*. Budapest: ELTE BTK Szlav Filológiai Tanszék. 2008.